
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

200 (2016)

ISSN 1453-4436

Alte QMag

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,

Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35, Romania

email: apoma@theory.nipne.ro

Cum se citește un Comunicat al Guvernului României

“Guvernul a adoptat astăzi, printr-un Memorandum, participarea României ca stat membru gazdă la Consorțiul European pentru Infrastructura de Cercetare ”Extreme Light Infrastructure” – ELI-ERIC”.

Mai întâi, când ”Guvernul” face o declarație publică ar trebui să se exprime corect, inteligibil și gramatical, chiar dacă este Guvernul României; mai ales că e vorba de ”tehnocrați”. Astfel, ”Guvernul” mai sus trebuie scris integral, ”Guvernul României”; apoi, ”ca stat membru gazdă” nu face să zămbim; e adevărat, zămbim trist. Apoi, ERIC trebuie explicat și echivalat corect în limba Română: este acronimul sintagmei ”European Research Infrastructure Consortium”. Membri fondatori ai acestui Consortium sunt ”Cehia, Ungaria și România”, asociați la acest moment sunt Germania, Marea Britanie și Franța. E bine să observăm că fondatorii încalcă ordinea alfabetică. Uniunea Europeană este absolută, ea poate să facă alfabetul cum dorește, dar Guvernul României ar trebui să respecte alfabetul, mai ales când se adresează poporului român. Cam astea sunt uzanțele diplomatiei universale. O fi intimplatoare încălcarea ordinii alfabetice? Ca prea e senzitivă.

“ELI (Extrem-Light-Infrastructure) este un proiect european înscris la nivelul UE și susținut de Comisia Europeană, la care au participat 40 de institutii de cercetare și învățământ din 13 țări europene. Acest proiect va fi cea mai avansată infrastructură pe plan mondial destinată studiilor legate de radiația fotonică cu caracteristici extreme”.

La Comisia Europeană nu participă institutii de cercetare și învățământ; la ședințele Comisiei pot participa reprezentanți ai unor astfel de institutii. Este o mare diferență. Formularea din Comunicat este insinuantă și ușor triumfalistă. Va pot spune că 40 e numărul de mucenici și că sunt mult mai multe institutii de cercetare și învățământ care nu au participat la acea ședință și mult mai mulți reprezentanți ai acestor institutii care nu au participat. Ce s-ar fi întâmplat dacă participau alții? Apare inevitabil întrebarea: cum au fost desemnați reprezentanții care au participat la acea ședință, de către cine au fost ei desemnați, după care criterii?. Ce democrație a funcționat în această alegere. Ca și democrațiile sunt de mai multe feluri. Astfel de întrebări ne pun pe gânduri asupra celor care ne conduc și hotărăsc pentru noi.

“Cea mai avansată infrastructură” este o formulare excesivă. Există proiecte avansate de cercetare științifică și de infrastructură de cercetare științifică în acest domeniu în multe alte țări. ELI se evidențiază într-adevăr, dar prin ”extremismul” lui. E bine să fim extremiști? Mai sunt și alții? Care? Să ne uităm în jur, cu cine vrem să fim colegi, camarazi și tovarăși: cu extremiștii mai ponderați, sau cu extremiștii extremiști? În ce ligă vrem să jucăm? În general știința are oroare de vorbe mari, de extreme, de exagerări, de absolut și definitiv. Astfel de vorbe nu sunt productive.

Stiinta este patria modestiei, a judecatii ponderate, a responsabilitatii; a “cuminteniei”. “Revolutiile” din stiinta n-au fost niciodata programatice, leniniste, marxiste; nu, am fost fortati sa le acceptam incet, cu iscusinta, cu prudenta. Si ne simtim responsabili pentru ele. Le purtam in noi ca pe niste rani vii. Oamenii de stiinta or fi eroi, dar eroi modesti, rupti de lupte imposibile, adesea infrinti de propriile lor idei. Nu exista stiinta cuceritoare, invingatoare, epopeica. Astea sint vorbe jurnalistice. ELI este un proiect de cercetare stiintifica pe care Romania si l-a asumat partial, in care se va incerca (de catre cine?) sa se inteleaga cite ceva (ce?) din interactia radiatiei electromagnetice cu materia. Ne va imbogati probabil cunostintele, ne va face mai stiutori; pe unii, desigur, nu pe toti, din pacate; dar nu ne va micsora facturile, nici nu ne va aduce tineretea fara batrinete, nici viata fara de moarte. Nu ne va rezolva nici o problema de viata, dimpotriva ne va aduce noi probleme, stiintifice, nu stiu cit de interesante. Cam atit. E un proiect tehnic si stiintific.

Apropos, “caracteristice” e “caracteristici”, ca sa ma exprim pe intelesul Guvernului Romaniei. Si “cu caracteristice” e desigur o scapare politica. De aceea cer eu foaia matricola a politicianilor nostri cu notele din toti anii scolari. (E-adevarat ca Academia Romana recomanda “capsune” cind toata lumea zice “capsuni”, dar asta nu e singurul punct in care Academia n-are nici o legatura cu lumea in care traim).

“La data de 21 noiembrie 2008, Romania si-a prezentat candidatura pentru construirea ELI la Magurele – Ilfov, iar Comitetul director al proiectului a hotarat si validat construirea ELI in trei locatii: Cehia, Romania si Ungaria. Cele trei locatii vor avea intre componentele de baza laseri care emit pulsuri ultrascurte de foarte mare putere. Centrul de la Magurele va avea in plus un instrument care va furniza radiatie fotonica (gama) cu caracteristici unice referitoare la energie, stralucire si largime de banda. Construirea celor trei centre se realizeaza din fonduri structurale, conform Deciziilor de finantare aprobate de Comisia Europeana”.

Acest pasaj, pare, in mod exceptional, aproape corect. Numai ca “radiatie fotonica (gama) cu caracteristici unice” (acum e “caracteristici”!?) este exagerat; instrumentul ce va produce aceasta radiatie este relativ comun. Dar publicul caruia i se adreseaza acest Comunicat este oare avizat? Stie el de “stralucire si largime de banda”? Termeni foarte tehnici, in proprietatea lor. Sa vrem noi oare printr-un Comunicat oficial al Guvernului sa eparam? Sa “luam fata” oamenilor? Sa-i intimidam? De ce facem asta? Avem vreun interes? Guvernul Romaniei, nu e frumos, dom’le, ce faci!

“Romania este reprezentata in cadrul ELI-ERIC prin Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica si Inginerie Nucleara ”Horia Hulubei”, unul dintre cele mai vizibile institutii nationale de cercetare-dezvoltare, fapt ce confera suportul si expertiza necesara in plan institutional in materie de management al cercetarii si de excelenta stiintifica”.

Da. Aproximativ. Cu unele mici precizari.¹ IFIN nu a avut niciodata si nu are inca nici o expertiza in domeniul laserilor, al interactiei radiatiei electromagnetice optice cu materia. Institutul de specialitate din Romania este INFLPR (Inst Nat Fizica Laserilor, Plasmei si a Radiatiilor). Desigur, se ridica intrebarea, de ce nu si-a asumat acest Institut sarcina ELI? Dar se pare ca IFIN a fost mai brav, mai curajos, mai indraznet. Si, dupa cum spune Comunicatul, a adus, poate, mai multe garantii “manageriale” si de “excelenta stiintifica”. Mai mult credit. Vedeti, Dvoastra, in ziua de astazi este important sa ai credit. Nu conteaza unde-l ai, in ce domeniu esti specialist, la ce te pricepi; nu, e suficient sa ai credit. Ai credit? Ne placi! Nu ai credit? Ce daca esti specialist,

¹Intrebare la Radio Erevan: “E adevarat ca statul sovietic a facut cadou marelui compozitor Sostakovici un automobil?”. Raspuns: “ Da, e adevarat; cu unele mici precizari: nu este vorba de Sostakovici, ci de marele compozitor Haciaturian, nu este vorba de un automobil, ci de o bicicleta, si nu i s-a facut cadou, i s-a furat”.

nu ne placi! Placerea e regina politicii romanesti si europene. Este evident ca multi dintre noi nu gindim cu ceea ce numim indeobste cap, gindim cu ..."placerea".

"Ca stat membru gazda al ELI-ERIC, Romania va contribui la imbunatatirea domeniului cercetarii stiintifice la nivel national, va consolida participarea cercetarii romanesti la circuitul european si international, la transferul si dezvoltarea tehnologica ce constituie preocuparea de baza a cercetarii mondiale si europene. De asemenea, va crea premise pentru dezvoltarea transferului de tehnologie si stimularea dezvoltarii economice prin atragerea de investitori, incluzand dezvoltarea de parcuri stiintifice si tehnologice si parcuri industriale".

Sa lasam acum ca apare din nou "stat membru gazda". Pare a fi un tic. Dar toata lumea urmareste "imbunatatirea", inclusiv a "domeniului cercetarii stiintifice", toata lumea doreste "consolidarea participarii", "transferul tehnologic", "parcuri" si "investitori". Cum se leaga toate aceste dorinte de proiectul ELI, si de "participarea Romaniei ca stat membru gazda"? Asteptam cu nerabdare urmatorul Comunicat in chestiune al Guvernului Romaniei. Poate incepe sa ne placa.

Sa dezbracam Degeneralul!

Generalul Degeneratu zice ca Rusia va ataca Romania. Chiar daca o fi adevarat, astfel de vorbe nu se spun. Generalul asta trebuie sa fie tzicnit. De altfel ce fel de general e o uniforma cu epoleti care n-a facut in viata ei vreun razboi? Rusia poate oricind ataca si ocupa Romania, nu e nici o problema. Nu ne va ajuta nimeni intr-o astfel de situatie. Cel mult, SUA va ocupa Coreea, ca raspuns, de exemplu. Generalul Zapacitu nu vede ca marile puteri militare fac un joc pentru propriile lor interese, si se inteleg intre ele. Nu exista solidaritate, tratatele sint hirtii fara valoare. Tarile mici si amarite ca Romania sint oricind o prada pentru marile puteri militare. Ce este Deveselu, daca nu o agresiune militara, izbutita prin tradare? Ce putem face in fata unor astfel de pericole? Sa ne vedem de treaba, sa nu mai bagam batzul prin gard si sa ne rugam lui Dumnezeu. Si sa incercam sa avem relatii bune cu vecinii puternici. Sa ne intarim armata atit cit sa-i invingem la o adica pe unguri, pe bulgari, dar nu sa-i zgindarim pe rusi, cu "sora noastra Moldova", de exemplu. Si mai usor cu tradarea. Iar pe acest degeneral sa-l dezbracam de uniforma."

Desigur nu puteti publica un astfel de text. De aceea e nevoie de o presa care sa lucreze sub acoperire.

Genomul uman

Secventierea genomului uman nu a indeplinit sperantele initiale. S-a constatat ca ADN-ul este un fir de vreo 2m, incolacit in nucleul celulei, compus dintr-o serie de formatiuni chimice elementare (baze alcaline), numite gene. Nu s-a inteles logica acestei insiruirii, s-au identificat numai portiuni mici, fragmente. Important, s-a constatat ca la toti oamenii secventele sint cam la fel, si seamana mult cu secventele de la toate animalele si chiar plantele de pe glob. Nu se cunoaste specificitatea.

S-a sperat sa gasim prin aceasta secventiere cauza bolilor, cauza trasaturilor genetice, a calitatilor si defectelor fizice, etc. Nimic din toate astea.

Pe de alta parte, exista aceasta tehnica numita celule stem (tulpina), care consta din crearea in vivo a unui fat, sacrificarea lui dupa citeva saptamini de viata in uter si folosirea partilor lui pentru crestere de celule asemanatoare in vitro. Luam o bucata din acest mic organism uman, o punem intr-un mediu chimic adecvat si acolo va creste un ficat, sau un rinichi, etc. Apoi folosim aceste tesuturi la implant.

Exista multi idioti cu bani care vor sa traiasca 200 de ani, sa fie virili si fertili pina la aceasta virsta. Ei sustin aceste tehnici, care ridica probleme morale.

Acum, in cursul prepararii acestor celule de transplant, ele se pot contamina cu virusuri, o situatie foarte periculoasa. Ca urmare, stim ca daca cream mediu chimic din celula si punem acolo un

ADN el va produce un lant asemanator cu el care se cheama ARN. Daca punem acest ARN in tesuturile celulare pe care le cultivam, avem sansa ca ele sa se imbolnaveasca mai greu. In asta consta "sinteza de ADN".

Nu e ADN, e ARN, nu inseamna crearea vietii (desi are legatura cu clonarea), e vorba de o imbunatatire a tehnicii stem cell, de care insa nu e bine sa vorbim; o dam ca "crearea vietii"; punem usile inchise ca sa stirnim interesul si sa creada lumea ca sintem onorabili si responsabili; in fapt, dorim sa facem tesuturi tot mai bune pentru transplant, prin aceasta tehnica controversata.

Nu mi se pare o descoperire importanta, secretul proviene de la tehnica stem cell care e rau famata.

Cam asa stau lucrurile!

Generalul mort

Generalul mort recent a fost un tradator si un criminal. Cind ajungi general al Armatei Romane depui un juramint de loialitate fata de stat si seful statutului; nu fata de popor, decit in masura in care Statul si Seful Statului se identifica cu poporul. Daca seful statutului se schimba, juramintul tau se transfera. Nu poti renunta la gradul de general, nu poti "abdica". E definitiv. Nu poti refuza gradul de general. Armata e mecanica si automata, in armata nu e libertate, e supunere, serviciu si credinta.

Conform acestui juramint, ca General e cazul sa-ti dai viata daca situatia o cere. Generalul mort a ales sa tradeze Statul al carui general era si sa-si linseze seful caruia ii jurase credinta. Ca urmamre, generalul mort a fost un tradator si un criminal.

La Revolutia Franceza regele Louis al 16-lea a ordonat garzii sale elvetiene sa nu traga in popor. Ca urmare, cind mobul revolutionar din Les Halles (ai fost in Les Halles, ai vazut precupetele de-acolo?) a atacat, cei 100 de elvetieni, tarani zdrahoni de cite 2m fiecare, au stat cu muscheta la picior si s-au lasat ciopirtiziti de zarzavagioaicele si cirnatzaresele din piatza, cu satire, cu topoare, cu brisce, pina la unul; fara sa clipeasca. Au fost casapitzi, macelaritzi, ca animalele. Ei n-au miscat: asa ordonase Regele. Madamelor inflamate li s-a facut mila de unul, si l-au lasat sa plece. Asta s-a dus in muntii lui din Elvetia si a povestit ce sa-ntimplat in Paris.

Zvonul s-a dus in lume. De atunci, bancherii lumii au inceput sa aiba incredere in elvetieni, si au inceput sa-si lase banii in grija lor. Elvetianul moare, dar nu-ti tradeaza, nici nu-ti prada, contul. (O situatia asemanatoare mai avusese loc pe vremea Romei antice, cind imparatul roman isi ascunsese tezaurul in grottele Elvetiei; si l-a recuperat intact, dupa ce migratorii s-au retras).

(Experienta mea personala cu un elvetian si o falsa prostituata mi-a aratat acelasi lucru: credinta si buna cuviinta sint fundamentale la acesti ciobani; alta istorie).

De aceea Franta e mare, de aceea Elvetia e mare. Si tot de aceea Romania e mica: o tara de tradatori, de criminali si de cozi de topor. Sa ne uitam la istoria noastra, la istoria altora, si sa ne uitam in jur. Vom intelege diferenta.

Ziaristii nostri liberi astfel de lucruri ar trebui sa spuna. Pina nu ne asumam cinstit istoria noastra, nu vom reusi nimic in viata, nici in lume; de curind, niste rusi de la Dubna imi spuneau acelasi lucru despre istoria lor: "Ce ai cu Stalin? Ce ai cu Gorbaciov? E istoria noastra si nu ne dezicem de ea!").